

Doma

Počitnice! Za nekatere morske, za druge hribovske, za tretje zgolj počitek doma. Kakorkoli že, pozna se, da je čas dopustov. Mesta so bolj prazna, telefoni bolj tihi, še težav, kot kaže, je v teh mesecih manj. Ali pa se zgolj skrijejo pred velikimi vročinami. Celo časopis je danes prijazen, prinaša novice za štipendije v deficitarnih poklicih (ja, kar nekaj iz naše panoge jih je vmes) in razpise za nova delovna mesta. Ja, v naših dejavnostih. V poletnih mesecih je tudi čas, za bolj sproščene teme in morda nekaj več branja? Če vam je zmanjkalo literature ali idej, vam morda lahko predlagamo branje Kolektivnih pogodb? Za kakšno od naših treh dejavnosti. Morda s komentarjem? Vse možnosti so na razpolago. Izšle so tiskane različice vseh treh kolektivnih pogodb dejavnosti, ki so bile obnovljene pred kratkim, pa tudi dragocen komentar k vsebini kolektivnih pogodb, ki opozarja ne le na njihova določila, temveč tudi na z njimi povezane zakonske določbe. Tako bo poznavanje in razumevanje napisanega lažje in bolj celovito. Če želite kakšno od knjižic, se obrnite na sindikalnega zaupnika ali sekretarja regijske organizacije, pa jo boste dobili.

teden, 29. avgusta bomo za tiste, ki jim je ljubši ribolov, organizirali tudi državno prvenstvo v ribolovu. Tokrat bodo ribolov organizirali kolegi iz Regijske organizacije Celje. Tudi o tem več na naši spletni strani v zavihku [Športna dejavnost](#).

Čeprav so začasno težave z visokimi temperaturami minile, je pričakovati, da se bodo vrnille. Zato ne pozabite na obvestila v zvezi s tem. Delodajalec mora glede na Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, izdan na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu, za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, med drugim upoštevati tudi temperaturo zraka v delovnih prostorih. Delodajalec mora zagotoviti takšno temperaturo zraka v delovnih prostorih med delovnim časom, da ustreza biološkim potrebam delavcev glede na naravo dela in na fizične obremenitve, razen v hladilnicah, kjer se upoštevajo kriteriji za delo v mrazu.

[Temperatura zraka v delovnih prostorih](#) sicer ne sme presegati 28 stopinj Celzija, razen v tako imenovanih »vročih delovnih prostorih«, kjer so temperature povečane zaradi delovne opreme (na primer peči, ...), ki jo uporablja delodajalec pri izvajanju delovnega procesa. Velja, da je dovoljena temperatura 28 stopinj Celzija določena pri običajnih okoljskih toplotnih razmerah in dolgoletnih temperaturnih povprečjih.

Temperatura v delovnem prostoru ne sme biti višja niti občasno

Ko se v delovnih prostorih pojavljajo temperature, višje od 28 stopinj Celzija, tudi če je to samo občasno (se pojavljajo le določen čas in torej ne gre za vroče delovne prostore, kjer je lahko temperatura 28 stopinj Celzija stalno presežena zaradi narave proizvodnega procesa ter uporabljene tehnologije in delovne opreme), predvsem kot posledica povečanih zunanjih temperatur, mora delodajalec zagotavljati delavcem ustrezno toplotno udobje ter sprejemati potrebne ukrepe.

Ker običajno ne gre za stalno preseganje dovoljene temperature, lahko delodajalec izvede tudi začasne

Tudi za druženje članov sindikata bomo v mesecu avgustu še dodatno poskrbeli. Proti koncu meseca 24. in 25. avgusta, ko jih večina pride z dopusta polna moči, se bomo že 7. odpravili skupaj proti Triglavu. Tokrat iz doline Kot, z možnostjo obiska Vrbanovih špic. Podrobnosti razpisa najdete na naši spletni strani v zavihku [Športna dejavnost](#). In isti

ukrepe, ki veljajo le v času prekoračenih najvišjih dovoljenih temperatur. Med temi ukrepi so običajno najpogostejši organizacijski, na primer

- prerazporeditev delovnega časa,
- [krajši delovni čas](#),
- pogostejši in daljši [odmori med delovnim časom](#),
- ponudba ustreznih osvežilnih brezalkoholnih napitkov,
- zmanjšanje intenzivnosti dela in podobno,
- skrajni ukrep je lahko tudi prekinitev delovnega procesa.

Delodajalec se seveda lahko odloči tudi za dolgoročnejshe tehnične ukrepe v obliki dodatnih klimatskih in prezračevalnih naprav, če drugih ukrepov na primer zaradi narave delovnega procesa ne more vpeljati. Vsekakor je dolžnost delodajalca, da z ustreznimi preventivnimi ukrepi zagotovi delavcem varnost in zdravje v zvezi z delom. Odločitev o tem, katere ukrepe bo izvedel, je njegova. Ukrepi morajo biti opredeljeni v Izjavi o varnosti z oceno tveganja.

Delavec ima pravico odkloniti delo

ZVZD-1 daje delavcu tudi pravico odkloniti delo, če mu grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje, ker delodajalec ni izvedel predpisanih varnostnih ukrepov, ter zahtevati, da se nevarnost odpravi.

Vendar Inšpektorat RS za delo (IRSD) ocenjuje, da občasno (zlasti poletno) zvišanje temperature v delovnih prostorih tudi prek 28 stopinj Celzija v večini primerov ne predstavlja neposrednega ogrožanja zdravja in življenja delavca, vsekakor pa lahko določena tveganja predstavlja za na primer kardiovaskularne bolnike.

Delavci imajo pravico poklicati inšpekcijo

Svet delavcev ali delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu lahko od delodajalca zahtevata sprejem primernih ukrepov za odpravo in zmanjšanje tveganj, ki se pojavljajo ob prekoračenih temperaturah, oziroma (poleg delavcev) zahtevati inšpekcijsko nadzorstvo, če menijo, da delodajalec ni zagotovil ustreznih varnostnih ukrepov.

Inšpektor v primeru ugotovljenih nepravilnosti delodajalcu običajno z ureditveno odločbo naloži, da mora v Izjavi o varnosti z oceno tveganja oceniti tveganja za zaposlene zaradi visokih temperatur ter

sprejeti ukrepe, ki jih je v ta namen dolžan tudi izvajati. Delodajalec mora glede na konkretne razmere pri njem izbrati takšne ukrepe, ki so na njegovem področju najbolj ustrezni in privedejo do izboljšanja temperaturnih pogojev in počutja delavcev.

Seveda verjamemo, da ste vsi že dobili regrese za letni dopust, kar bi bilo mogoče sklepati iz tega, da ni nikakršnih vprašanj. Potrošite ga zase in za svoje najbližje, izrabite letni dopust in preživite najlepše dni v tem letu.

Ekonomski podatki

Industrijska proizvodnja v Sloveniji april 2015 / april 2014 se je povečala za 3,9%, v predelovalnih dejavnostih se je povečala za 5,1%, v C/24 – proizvodnja kovin se je povečala za 3,5%, v C/25 – proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav se je povečala za 3,5%, v C/26 – proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov se je zmanjšala za 4,5%, v C/27 – proizvodnja električnih naprav se je povečala za 6,0%, v C/28 – proizvodnja drugih strojev in naprav se je povečala za 1,8%, v C/29 – proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic se je povečala za 30,3%, v C/30 – proizvodnja drugih vozil in plovil se je povečala za 39,2%, v C/33 - popravila in montaža strojev in naprav se je zmanjšala za 1,4%.

V prej navedenem obdobju se je prodaja v slovenski industriji povečala za 4,7% (enako v predelovalnih dejavnostih), v C/24 – proizvodnja kovin se je zmanjšala za 2,9%. v C/25 – proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav se je povečala za 10,0%, v C/26 – proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov se je povečala za 0,2%, v C/27 – proizvodnja električnih naprav se je povečala za 6,9%, v C/28 – proizvodnja drugih strojev in naprav se je zmanjšala za 0,5%, v C/29 – proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic se je povečala za 29,2%, v C/30 – proizvodnja drugih vozil in plovil se je zmanjšala za 18,3%, v C/33 – popravila in montaža strojev in naprav se je zmanjšala za 2,0%.

V prej navedenem obdobju so se v slovenski industriji zaloge industrijskih proizvodov povečali za 2,4% (v predelovalnih dejavnostih za 2,9%), v C/24 – proizvodnja kovin so se povečale 6,2%, v C/25 – proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav so se povečale za 2,5%, v C/26 – proizvodnja

računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov so se zmanjšale za 5,3%, v C/27 – proizvodnja električnih naprav so se povečale za 4,9%, v C/28 – proizvodnja drugih strojev in naprav so se zmanjšale za 5,3%, v C/29 – proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic so se povečale za 11,8%, v C/30 – proizvodnja drugih vozil in plovil so se zmanjšale za 41,0%, v C/33 - popravila in montaža strojev in naprav so se zmanjšale za 7,6%.

V šolskem letu 2014 / 2015 je bilo v srednješolsko izobraževanje vključenih 75.334 dijakov (2013/2014 pa 74.907). Zanimanje za srednje in višje srednješolsko izobraževanje še vedno upada (le 17%), 46% v srednje tehniško in strokovno izobraževanje in 37% srednje splošno izobraževanje.

Povprečna bruto plača zaposlenih pri registriranih fizičnih osebah je v 1. četrletju 2015 znašala 910,97€, neto pa 636,120€.

V 1. četrletju 2015 je zaposlena oseba opravila povprečno 139 ur na mesec, kar je za 0,9% manj kot pred letom dni.

Vrednost izvoza v aprilu 2015 je bila približno enaka vrednosti izvoza v aprilu 2014, vrednost uvoza pa je bila za 3,0% višja od vrednosti uvoza pred letom dni;

Slovenija je v obdobju I – IV 2015 / I – IV 2014 izvozila za 3,2% več in za 3,7% več uvozila.

Cene kmetijskih izdelkov pri proizvajalcih v Sloveniji so bile aprila 2015 povprečno za 7,4% nižje kot pred letom dni, od tega so bile cene rastlinskih pridelkov v povprečju nižje za 1,0%, cene živali in živalskih proizvodov pa so bile v povprečju nižje za 9,7%.

Povprečna mesečna bruto plača za mesec april 2015 je znašala 1.543,95€ in je bila nominalno za 0,8% višja kot pred letom dni, povprečna mesečna neto plača pa je znašala 1.005,52€ in je bila nominalno za 0,4% višja kot pred letom dni.

Stopnja registrirane brezposelnosti se je v aprilu 2015 znižala za 0,3% odstotne točke in je znašala 12,5%: aktivnih prebivalcev je bilo 917.886, od tega je bilo delovno aktivnih 802.963 oseb in 114.923 registriranih brezposelnih oseb.

Dejanska individualna potrošnja na prebivalca v standardu kupne moči (merilo materialne blaginje prebivalstva) za Slovenijo je bila v letu 2014 za 2 odstotni točki nižja kot leta 2013, BDP na prebivalca po standardu kupne moči (merilo za razvitost

države) za Slovenijo v letu 2014 pa je bil za 1 odstotno točko višji kot v letu 2013. Tako je bila dejansko individualna potrošnja na prebivalca po standardu kupne moči za 26% nižja od povprečja EU – 28 (dohitele so nas Poljska in Slovaška ter Češka), BDP na prebivalca po kupni moči pa je bil za 17% nižji od povprečja v EU – 28.

Cene industrijskih proizvodov so bile maja 2015 na letni ravni za 0,6% višje. Cene proizvodov prodanih na trgu držav zunaj evrskega območja so se v tem obdobju povečale za 1,6%, cene industrijskih proizvodov prodanih na trgu držav evrskega območja so se zvišale za 0,8%. Cene proizvodov prodanih na domačem trgu so se na letnem nivoju zvišale za 0,1%.

Raven cen skupin proizvodov in storitev je za potrošnike gospodinjstev v Sloveniji v letu 2014 dosegla 83% povprečja EU – 28.

Kazalnik zaupanja potrošnikov je bil v januarju 2015 na letni ravni višji za 15 odstotnih točk in za 16 odstotnih točk višji od povprečja prejšnjega leta.

V juniju 2015 je bila vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih enaka junija 2014 in za 8 odstotnih točk višja od dolgoročnega povprečja.

Gospodarska klima je bila junija 2015 na letni ravni višja za 54 odstotne točke in za 9,1 odstotne točke višja od dolgoročnega povprečja.

V letu 2014 se je rodilo 21.165 otrok, od tega 58,3% neporočenim materam. Povprečna starost matere ob rojstvu vseh otrok je bila 30,6 let in ob rojstvu prvega otroka 29,1 leto. Naravni prirast je bil 9. leto zapored pozitiven: rodilo se je 2.279 prebivalcev več kot pa jih je umrlo.

V letu 2014 je umrlo 18.886 prebivalcev. Umrli moški so bili povprečno stari 72,7 let, umrle ženske pa 80,9leta.

V juliju 2015 je mesečni TOM negativen (-0,1%), prav tako letni TOM (-1,17%).

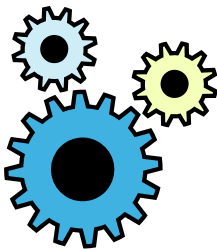
Primanjkljaj države je bil v prvem četrletju 2015 ocenjen na 420 mio € ali 4,7BDP.

Konsolidiran bruto dolg je konec 1. četrletja 2015 znašal 30.748 mio € ali 81,9% BDP.

V januarju 2015 smo imeli na mesečni ravni deflacijo – 0,1%, na letni ravni pa 0,7% deflacijo.

Aktivnosti sindikalnih podružnic

- BSH Hišni aparati d.o.o., Nazarje: Sklepanje tarifnega dela podjetniške KP in sprejemanje nove metodologije vrednotenja delovnih profilov ter akta o sistemizaciji
- GOSTOL. – GOPAN in GOSTOL – GOIN Nova Gorica: predlog nove PKP.

pa po običajnih obrestih (vračali so z odtegljaji od mezd). V Zagorju so leta 1805 za bratovščino imeli pravilo, da so od vsakega goldinarja mesečnega zaslužka na mesec odtegovali 3 krone za bratovsko skladnico (5%). Bratovska skladnica je imela še pooblastilo, da je kupovala zdravila in poravnala polovico plače kirurgu in učiteljem otrok delavcev.

Iz Uradnega lista RS

- Št. 39 z dne 5.6.2015: Sklep o razširjeni veljavnosti celotne kolektivne pogodbe za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije.

Poslana strokovna gradiva

- Sindikalna lista za junij 2015
- Primerjava plač za april 2015
- Kritika razvojni neuskkljenosti državnih pomoči v predelovalnih dejavnostih
- Globalne verige vrednosti (GVV) slovenskih podjetij v dobaviteljskih verigah

(3) Prispevek za zgodovino sindikalnega gibanja na Slovenskem (Vir: Inštitut za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana 1963, št. 1-2)

Ponekod (npr: v idrijskem rudniku, v Zoisovih in Ruardovih fužinah) so delavce oskrbovala z glavnimi živili sama podjetja, da ne bi blili pri nakupu prehrabnih artiklov izpostavljeni oderuškim cenam.

Ponekod (npr. v Zagorju) so že leta 1803 uredili skromna stanovanja za delavce (tedaj nihče ni hotel niti mogel veliko denarja investirati v stanovanje). Za rudarje (vključeni so bili tudi fužinarji in kasneje še drugi delavci) se je ustanovile »bratovske skladnice«, ki so morale biti ločene od premoženja podjetja. Namen skladnice je bil pomagati revnim v primeru nesreče, bolezni in v nujnih primerih z denarjem oz. za potujoče delavce potnino (predhodnica današnje dnevnic) in podporo otrokom ponesrečenih delavcev. Pogoje je bil, »če je dovolj denarja«: do 25 fl brez obresti, višje zneske